

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

PERSONAL SOCIAL SERVICES - 3340

Last update 22-08-2023

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Social Work

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Anat Zeira

Coordinator Email: anat.zeira@huji.ac.il

Coordinator Office Hours: by appointment

Teaching Staff:

Prof Anat Zeira

Course/Module description:

Personal Social Services are welfare programs, treatment and assistance in kind (including brokerage and advocacy) aimed at the public as a whole, emphasizing the needy. Personal social services are meant for the individual and the family. The services are provided by a professional team centered around social workers employed in municipal and government authorities and the third sector.

Course/Module aims:

The course will address three main areas: objectives, principles and values underlying the submission of personal social services to the population; institutional and legal characteristics of these services, and some knowledge through a variety of programs offered to the public.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

1. Knowing the key acts that accompany the work of social workers
2. Implement the relevant laws and סִימָ"ת for different types of cases from the work of social workers
3. Discuss professional dilemmas arising from implementation of professional work law

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction: Weekly lecture

Course/Module Content:

Personal welfare services - what are they?
Departments of Social Services - Structure, Services and Regulations for Social Work

Social Workers Act
Mandatory reporting
Personal welfare services: children, youth
Unique positions of social worker - social worker regarding legal procedures
Personal Welfare Services: Individuals, and families living in violence
Children between the law system and the welfare system
Personal Welfare Services: Disabled populations (physical and mental)
Personal Welfare Services: Elderly

Treating offenders
Dilemmas in the work of social workers

Required Reading:

Required reading (Hebrew)

הזכות החוקית והמעמד המשפטי לקבלת שירותי רווחה אישיים
חוק שירותי הסעד, התשי"ח - 1958 ותקנותיו
בס ספקטור, ש. (2010). זכויות אישיות ושירותי הרווחה האישיים. ירושלים: הכנסת, מרכז המחקר והמידע.

מיילס, ג'. (2014). פוליטיקה שוויונית בזמנים קשים: האם מדינות רווחה עדיין יכולות לקדם את השוויון? ביטחון סוציאלי, מס' 93, 139-161.

הגדרת תחום שירותי הרווחה האישיים: עקרונות וקיום להתפתחותם ההיסטורית
קטן, י. (2005). יסודות השלטון המקומי: שירותי רווחה וקהילה בשלטון המקומי. פרק 9.2 השירותים החברתיים המרכיבים העיקריים, עמ' 14-26. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה

קרומר-נבו, מ. וברק, ע. (2006). מחקר פעולה משתף: מערכת הרווחה מנקודת מבטם של צרכני שירותי הרווחה. ביטחון סוציאלי, 72, 11-38.

המערכת הממלכתית-מקומית להגשת שירותי רווחה אישיים בישראל
דורון, א. ינאי, א. וגל, ג. (1997). סל שירותי רווחה אישיים: מסמך לדיון. ירושלים: משו"ב.

להט, ל., טלית, ג. (2012). אתגרי הרגולציה בתחום שירותי הרווחה האישיים בישראל. ביטחון סוציאלי, מס' 90, 81-120.

קטן, י. (1998). שירותי הרווחה האישיים בישראל: סוגיות ודילמות מרכזיות. ביטחון סוציאלי, 53, 39-59.

שירותי רווחה אישיים: ילדים ובני נוער
בן-גל, ע., סלונים נבו, ו. (2018). שיתוף הורים בוועדות תכנון, טיפול והערכה הדנות בסידור חוץ בית. ביטחון סוציאלי, מס' 104, 87-121.

ידוב, מ. (2016). מקורות ידע שעובדים סוציאליים לחוק הנוער משתמשים בהם בתהליכי קבלת החלטות לגבי ילדים נפגעי התעללות והזנחה. חברה ורווחה, לו, 69-90.

מרמור, א., לוין, ל., כץ, כ. (2017). "תיבת פנדורה": עמדותיהם של עובדים סוציאליים כלפי השתתפות ילדים בוועדות תכנון טיפול והערכה. חברה ורווחה, לז, 393-410.

רוטלוי, ס. (2010). אחריות המדינה בקידום זכויות ילדים. בתוך: מורג, ת. (עורכת) זכויות הילד והמשפט הישראלי. תל אביב: הוצאת רמות - אוניברסיטת תל אביב. (עמ' 63-80).

חוקים:
חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב - 1962
חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך - 1960
חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי-נפש ונעדרים), התשט"ו - 1955
חוק העונשין, התשל"ז - 1977 (תיקון לחוק - סעיפים 347, 348, 350, 364, 368)
תע"סים:
תע"ס 3.22 טיפול בנער ובצעירים
תע"ס 3.20 פקדי סעד לחוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים) תשט"ו - 1955:
תפקידם ודרכי עבודתם
שירותי רווחה אישיים: יחידים ומשפחות במצבי אלימות
אלדר-אבדן, ד. (2008). בין רווחה ומשפט: המקרה של יחידות הסיוע שליד בתי המשפט לענייני משפחה. בתוך מ. אייזנשטדט וג. מונדלק (עורכים), העצמה במשפט תל אביב: אוניברסיטת תל אביב. (עמ' 371-410)

ינאי, א. (2005). מקלטי נשים בישראל: מחדשנות וולונטריות לאימוץ ממלכתי. ביטחון סוציאלי, 70, 77-109.

כהן, ה., חאג'י-יחיא, מ. (2013). חווית השהות של נשים מוכות במקלט. חברה ורווחה, לג, 197-225.
קליין, מ., לדמן-לוי, ע. (2013). חוכמת המעשה - קבוצת הורות לנשים שנחשפו לאלימות במשפחה ושוהות במקלט. חברה ורווחה, לג, 331-345.

קריגל, ק., פלד, ע. (2016). הנתיב המוביל מתלות לעצמאות כלכלית בקרב נשים נפגעות אלימות בן זוג: רקע תאורטי, חסמים ועקרונות פעולה. ביטחון סוציאלי, מס' 99, 63-93.

World Health Organization. (2012). Understanding and addressing violence against women: Intimate partner violence.

http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77432/1/WHO_RHR_12.36_eng.pdf

חוקים:

חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א - 1991

תקנות למניעת אלימות במשפחה (יידוע בידי עובדי סוציאלי), התשס"ג - 2003

חוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה - 1995

תע"סים:

תע"ס 3.28 מניעה וטיפול בתופעת האלימות במשפחה

תע"ס 3.8 נשים מוכות: יחסי גומלין בין הקהילה למקלט לנשים מוכות

שירותי רווחה אישיים: אוכלוסיות מוגבלות בגוף ובנפש

אבו עסבה, ח., ריאן-גרה, נ., אבו נסרה, מ. (2014). טיפול נפשי בחברה הערבית בישראל: בין מסורת למודרנה. חברה ורווחה, לד, 101-121.

עדן, י., מורן, ג., עזאזיה, פ., לכמן, מ. (2015). תכנית השיקום הזאת היא לא שלי: מדוע הפונים לוועדות סל השיקום אינם מיישמים את תוכנית השיקום? חברה ורווחה, לה (1).

פרץ-ויסודובסקי, נ., אבירם, א. (2017). חוק שיקום נכי נפש בקהילה: יזמות, מנהיגות וניצול הזדמנויות בעיצוב מדיניות. ביטחון סוציאלי, מס' 101, 141-167.

חוקים:

חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים) התשט"ו - 1955

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, התשנ"ח - 1998

חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס - 2000

חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט - 1969

תע"סים:

תע"ס 14.1 מדיניות משרד הרווחה בתחום טיפול במפגרים

שירותי רווחה אישיים: קבוצות נזקקות נוספות והאוכלוסייה הרחבה

וייס, ע. (2000). השלכות חוק הבטחת הכנסה על תפקוד המחלקות לשירותים חברתיים: האם התממשו הציפיות? בטחון סוציאלי, 58, 76 - 96.

זעירא, ע. ובן - הרוש, א. (2007). מרכזי הסיוע בירושלים: שירות חברתי במציאות משתנה. ביטחון סוציאלי, 74, 95 - 119.

יקוביץ, א., ובידרמן, א. (2013). ביקור במרכזי יום ואיכות חיים של זקנים המוגבלים בתפקודם הפיזי, חברה ורווחה, לג, ד, 635-650.

בנד-וינטרשטיין, ט., דורון, י., ונעים, ס. (2014). הזנחה עצמית של זקנים: תסמונת גריאטרית או ביטוי להיסטוריה חיים? חברה ורווחה, לד, 235-257.

קליבנסקי, ח. (2014). עיסוק פנאי בזקנה: בדרך לשיבה טובה, חברה ורווחה, לד, 155-184.

מאיר, ע., רול, ע., וליטווין, ה. (2014). תחומי דאגה בקרב קשישים בישראל, חברה ורווחה, לד, 185-208.

חוקים:

חוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו - 1966

חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א - 2001
 חוק הפיקוח על המעונות, התשכ"ה - 1965
 חוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993
 תע"סים:
 תע"ס 11.1 מדיניות הטיפול בנפגעי התמכרות
 תע"ס 11.2 הנחיות לטיפול בנפגעי סמים במסגרת המחלקות לשירותים חברתיים
 תע"ס 4.4 טיפול בזקן בבית ובקהילה
 תע"ס 4.8 השמת זקנים תשושים במעונות
 שירותי רווחה אישיים ככלי לפיקוח חברתי: הטיפול בעוברי חוק
 ברק, א. (1980). התסקיר וקצין המבחן למבוגרים. חברה ורווחה, ג (2), 162 - 170.
 ינאי, א. שרביט, ר. וגרבלי, ש. (2001). הועדה של עברייני וקרבתן - דרך לגישור ולטיפול בפשיעה
 בקהילה. חברה ורווחה, כ"א (1), 27 - 50.
 סלונים-נבו, ו. (1994). טיפול בפונים שלא-מרצון: אפיונים מיוחדים. בתוך י. ווזנר, מ. גולן, ומ. חובב
 (עורכים), עבריינות ועבודה סוציאלית: ידע והתערבויות. תל אביב: רמות (עמ' 16 - 27).
 חוקים:
 חוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א - 1971.
 פקודת המבחן (נוסח חדש), התשכ"ט - 1969.
 עקרונות מקצועיים וסוגיות בהגשת שירותי רווחה אישיים
 פרוינד, ע., צריקר, ע. (2016). מחויבות למקצוע של עובד סוציאלי בתחילת דרכו, והקשר שלה לסוג
 הארגון, לעמימות התפקיד ולסגנון ההתקשרות. חברה ורווחה, לו, 307-329.
 קגן, מ. (2015). השתקפותם של העובדים הסוציאליים בעיני הציבור בישראל. חברה ורווחה, לה,
 582-604.
 קרומר-נבו מ. אטיאס, ע. ובן שמאי, א. (2002). שגרת העבודה עם משפחות במצוקה עמוקה בשירותי
 הרווחה: קווי יסוד לדיון מקצועי. חברה ורווחה, כב' (2), 199 - 223.
 שניט, ד. (2000). השפעת החקיקה על העבודה הסוציאלית, בתוך ח. הרצוג (עורכת), חברה במראה.
 תל אביב: רמות. (עמ' 379 - 397).
 חוקים:
 חוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו - 1996.
 תקנות העובדים הסוציאליים (כללי אתיקה מקצועית), התשנ"ט - 1999.
 תע"סים:
 תע"ס 1.17 חובת סודיות

Additional Reading Material:

Additional reading:

אלדר-אבידן ד. (עורכת). (2005). יחדיו: בדרך להורות מטפחת ועצמאית. מדינת ישראל, משרד
 הרווחה, האגף לשירותים חברתיים ואישיים, השרות לרווחת הפרט והמשפחה.
 אלון, ש. (2009). כמו יונה פצועה: סיפורי חיים של נשים מוכות זקנות. חברה ורווחה, כט (2-3),
 356-360.
 גבריאלי-פריד, ב. רהב, ג. טייכמן, ג. (2010). הימורים בקרב בני נוער בישראל. חברה ורווחה, ל' (2),
 189 - 212.
 דהאן, נ. ולוי, צ. (2011). התעללות רוחנית: המשגה ראשונית בעקבות קבוצה טיפולית חרדית. חברה
 ורווחה, לא (1), 7-27.
 דוידסון-ערד, ב. (2010). איכות החיים של ילדים בסיכון שהוחלט להשאירם בבית בהשוואה לילדים

שהוחלט להוציאם מהבית. חברה ורווחה, ל (3-4), 397 - 421.
 דנציג-רוזנברג, ה. ופוגץ', ד. (2010). כשאהבה כואבת": על דילמת ההתחשבות בבקשתן של נשים החיות בצל האלימות להקל בענישת הפוגע. מחקרי משפט, 26(2), 589-652.
 הורוביץ, ד. בן-יהודה, י. חובב, מ. (תשס"ז) התעללות והזנחה של ילדים בישראל: הנפגעים, אכיפת החוק והמשפט, רפואה, חינוך ורווחה. ירושלים, אשלים.
 הייל ב. (2008). הבנת זכויות הילד: תיאוריה ומעשה. המשפחה במשפט. כתב העת של המרכז לזכויות הילד והמשפחה במכללת "שערי משפט" (הוד השרון) כרך א' עמ' 13 - 33.
 הירשפלד, א. וסגל, א. (2013). ילדים מאומצים ומשפחות מאמצות. בתוך: אגף בכיר לתכנון מחקר והכשרה (עורך) סקירת השירותים החברתיים (עמ' 139-164). ירושלים: משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
 זיו-נגבי, ע. (2011). מבט פמיניסטי ביקורתי על הישגי הרפורמות החקיקתיות בדיני האונס. המשפט, 16(1-2), 209-237.
 ינאי, א. (2006). חוק שירותי הסעד, תשי"ח - 1958: האומנם יסוד וערובה לרווחת האוכלוסייה? קבוצת המחקר במדיניות חברתית: בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית ע"ש פאול ברוואלד, האוניברסיטה העברית בירושלים.
 מדינת ישראל. (2006). דו"ח הוועדה הציבורית לבדיקת מצבם של ילדים ובני נוער במצוקה, בראשות פרופ. הלל שמיד.
 סימקין, ח. וסדן, א. (2007). סוגיות של שליטה ועוצמה בתהליך ההתערבות המקצועית של פקידי סעד לחוק הנוער: נקודת מבטם של פקידי סעד ושל הורים במשפחות שבהן הייתה התערבות בחוק. ביטחון סוציאלי, 75, 115 - 138.
 ציונוב-ארד, ר. ריכנברג, ש. רוזנר, ש. (2010). מישור שומע אותי? על ייצוג רגיש מגדר לנערות בהליכי נזקקות בבית-המשפט לנוער מעשי משפט, 3, 103-122.
 קרומר-נבו, מ. (1999). מה הסיפור שלך? מטאפורות של מצוקה ושל עזרה. חברה ורווחה, יט (3), 283 - 301.
 רונאל, נ. וגוטר, נ. (2003). נידות על"ם: שירות יישוג (outreach) לבני נוער במצבי סיכון ומצוקה. השוהים ברחוב. חברה ורווחה, כג (1), 27 - 52.

Holland, S., Scourfield, J., O'Neill, S. & Pithouse, A. (2004). Democratizing the family and the state? The case of family group conferences in child welfare. *Journal of Social Policy*, 34 (1), 59-77

Yanay, U. & Benjamin, S. (2005). The role of social workers in disasters: The Jerusalem experience. *International Social Work*, 48 (3), 263-276

Grading Scheme:

Written / Oral / Practical Exam 60 %

Submission assignments during the semester: Exercises / Essays / Audits / Reports / Forum / Simulation / others 40 %

Additional information:

Changes and adjustments will be published on the course site on HUJI Moodle.